

Personální nouze je evidentní, tvrdí Jana Bobošíková o kandidátech koalice

portal24.cz/featured/personalni-nouze-je-evidentni-tvrdi-jana-bobosikova-o-kandidatech-koalice

11. ledna 2023 07:52

FOTO - ČTK/Kateřina Šulová

Moderátorka, novinářka, bývalá europoslankyně a kandidátka do prezidentské funkce z let 2008 i 2013 Jana Bobošíková je známá svými vlasteneckými postoji a názory. Podle toho bude očividně volit i stávající hlavu státu v tomto týdnu. Kandidáti podporované vládou jsou pro ni nepřijatelní a o pětikoalici se v rozhovoru pro [iportal24.cz](https://portal24.cz) vyjádřila jednoznačně: *»Skoro mi přijde, že se blížíme pod jejím vedením k novému článku 4 Ústavy. Jako byla tehdy zakotvena vedoucí úloha KSČ, tak by tady teď mohla být zakotvena i vedoucí úloha těch pěti ‘demokratických’ stran.«*

Paní Bobošíková, vy máte na vlastní triko zkušenosti s oběma typy volby prezidenta, s nimiž jsme se ve třicetileté české historii setkali – parlamentní i přímou. Bylo podle vás správně, že hlavu státu začali od roku 2013 vybírat přímo občané České republiky?

Pane redaktore, i když jsem sama kandidovala v přímé volbě, tvrdila jsem, že zavedení přímé volby byla nesystémová změna, protože se zároveň neprovedly žádné další legislativní úpravy. Ukázalo se to jako pravdivé a uznávají to i ti politici, co tehdy přímou volbu iniciovali. S ní totiž měly být spojené i zvýšené pravomoci hlavy státu, což se, jak víte, nestalo.

Kritici přímé volby tvrdí, že šlo o populistický krok...

Bez těch změn, o kterých jsem mluvila, to jednoznačně populistický krok byl. Zákonomárci dali šanci k tomu, aby se Ústava vykládala nejrůznějším způsobem a docházelo ke kompetenčním sporům. Je neuvěřitelné, že výklad pravomocí prezidenta republiky je už deset let nazpátek předmětem přestřelek. Miloš Zeman rád používal slova, že byl zvolen přímo občany, a tak je jeho mandát silnější. Osobně se domnívám, že by to měla být pravda. Ale to je tak všechno. Zákonomárci k tomu přistoupili napůl populisticky.

A co soudíte o dvoukolové volbě? Ta je rovněž předmětem kritiky, a to i při volbách do Senátu. Stává se, že nejsilnější kandidát je následně převálcován, což hrozilo už při prezidentských volbách před pěti lety a což se, alespoň dle mnoha politologů a bookmakerů sázkových kanceláří, může velmi reálně stát i letos.

Dvoukolová volba se mi nelíbí, jen je potřeba podívat se na výklad právníků, od čeho se odvozoval ten dvoukolový systém v prezidentských volbách, ale i ve volbách do Senátu. Nevím, do jaké míry to bude vaše čtenáře zajímat, ale to, nač jste se ptal, vychází z odvěkého souboje poměrného a většinového systému. Už v roce 1998

bylo jedním z bodů opoziční smlouvy to, že dojde k prosazení většinového systému. Zůstaly prvky toho poměrného, který nemá rád silné osobnosti s jednoznačnými názory. Poměrný systém vychází z principu solidarity, což se někomu může líbit, jinému nikoli.

Expremiér Andrej Babiš prohlásil, že se nezúčastní televizních debat, protože se z tak vážné věci, jako je volba hlavy státu, dělá v první řadě velká show. Neptám se vás na hodnocení Babišovy taktiky, ale spíše na to, zda s tím jeho hodnocením debat coby show souhlasíte?

Do jisté míry ano. Kandidáti se totiž často představují v úplně jiných rolích, než do které v nadcházejících volbách kandidují.

Často se skloňuje role médií. Jak moc dokážou ovlivnit národ svými postoji, které, co si budeme povídat, nebývají neutrální? A co si v této souvislosti jako znalkyně poměrů v České televizi myslíte právě o tomto veřejnoprávním médiu?

Média samozřejmě hrají obrovskou roli. A hlavně nejrůznější sociální sítě, kde se prezentují spřátelené názorové klaky. Jejich role je čím dál větší.

A Česká televize? Ta samozřejmě hraje negativní roli. Doufám, že občanům neunikla zpráva Rady ČT po volbách 2021, na kolik byli redaktory zvýhodňováni kandidáti pětikoalice. Česká televize bohužel není nestranná, ale její role přestává být tak významná jako tehdy. Lidé jsou obezřetnější. ČT je zmítána vnitřními spory, pracuje zcela neprofesionálně, což se projevuje na neschopnosti zajistit kandidáty do prezidentských debat. Nejprve má být debata celonárodní, i s komerčními televizemi, následně je přesunuta na jiný termín, a tak bych mohla pokračovat... Česká televize už zkrátka není v té manipulativní kondici. Rok a půl praskají různé aféry, lidé si jdou navzájem po krku – zkrátka ČT přestala být stmelená a pevná.

A jakou roli podle vás hrají v prezidentských volbách peníze? Například kandidát Tomáš Zima reagoval na výtky od stávající hlavy státu Miloše Zemana, že vede nevýraznou kampaň tak, že nemá tolik financí jako protikandidáti...

Role peněz je velká, ale zdaleka ne největší. Mnohem podstatnější je, kdo se stane miláčkem médií, kdo se spolčí s tvůrci názorů nejen z mediální sféry, ale také z vysokých škol nebo nejrůznějších neziskových institucí. Penězi nelze převálcovat vše. Pokud ale někde vznikne narativ, že člověk je takový a makový, těžko na to lze nějak účinně reagovat. Proč mají kandidáti určitý rozdílný přístup v médiích, to souvisí s celou atmosférou v české společnosti. S tím, jakým způsobem se přistupuje ke svobodě a demokracii, a to i ve veřejnoprávní sféře. Kdo má jiný názor než vládnoucí pětikoalice, není demokrat. Skoro mi přijde, že se blížíme pod jejím vedením k novému článku 4 Ústavy. Jako byla tehdy zakotvena vedoucí úloha KSČ, tak by tady teď mohla být zakotvena i vedoucí úloha těch pěti »demokratických« stran.

A co vy? Půjdete k prezidentským volbám? Pokud ano, prozradíte, kdo dostane váš hlas?

V prvním kole půjdu určitě. Možná i v tom druhém – záleží, kdo do něj postoupí. Nezlobte se, ale nebudu prozrazovat svůj výběr.

Kandidátů je nakonec devět. Ale jmen se dlouhodobě skloňovalo několikanásobně více. Z těch adeptů, kteří nakonec do voleb nejdou, je někdo, jehož absence na voličských lístcích litujete?

To je jednoznačné. Alena Vításková. Je mi líto, že mezi uchazeči o Hrad nakonec není.

Neprozdila jste tedy, koho půjdete volit, nicméně bych se rád zeptal obráceně: koho volit určitě nepůjdete?

V žádném případě nebudu volit generála Pavla ani paní Nerudovou. Té absolutně nevěřím, protože ji nepovažuji za člověka s pevnými názory a pevným hodnotovým ukotvením. Je pro mě naprosto neuvěřitelné, co se za ní dělo na univerzitě, a ještě neuvěřitelnější je, jak o tom ona sama nestydatě lže. A co se týče generála Pavla, velmi detailně jsem se seznámila se spisy a vzpomínkami velících generálů, armádních představitelů i ministra obrany a z nich jasně vyplývá, že jakýkoli frekventant zpravodajského kurzu, aby mohl být jeho účastníkem, musely o něm vědět tajné služby v Moskvě. A někdo, kdo studoval pod kuratelou Varšavské smlouvy, která fakticky zanikla až v roce 1991, nemůže být člověk, o němž si mohu myslet, že je bez jakýchkoli závazků vůči cizí mocnosti.

Jana Bobošíková jako kandidátka na prezidentku v roce 2013 FOTO –
ČTK/Jana Hrubá

Nepřijde vám zvláštní, že pravice, mainstream a finanční skupiny, které v minulých obdobích vygenerovaly silné kandidáty typu Karla Schwarzenberga, Jiřího Drahoše

nebo třeba Michala Horáčka, nyní ústy vládnoucí koalice i spřátelených médií podporují osoby, které mají tak kontroverzní minulost? To nebyli lepší a věrohodnější kandidáti?

Personální nouze je evidentní. Je to zcela jasně vidět! Přišlo mi až komické, když koalice tvrdila, že bude mít svého kandidáta, a pak vystoupil její předseda Petr Fiala a na tiskové konferenci oznámil podporu hned tří jmen. A je neuvěřitelné, že směřujeme na Západ, nikoli na Východ, a přitom podporujeme generála, sloužícího věrně v rámci Varšavské smlouvy. No budiž. Ale ještě lepší je, jak si média a vládu podporující organizace jednotlivé kandidáty rozdělili. Šafrovo Forum24 hrne Pavla, Milion chviliek nenápadně Danuši Nerudovou, a co na mě působí při současném rozložení sil úsměvně, je, jak se pravdoláskaři snaží tlačit pana Baštu jen proto, aby do druhého kola neprošel Andrej Babiš. A pak čteme na Twitteru, například od pana Novotného, starosty Řeporyjí, i nepřímou podporu: *»Pokud Bašta takhle pojede dál, může estébák skončit v prvním kole třetí. Bašta by mohl ty debily, co volí Babiše, ještě zčásti zmáknout. Zatím se mu to daří. Už se tomu debilovi nebudu smát.«*

Bohužel to nepůsobí tak, že by si koalice SPOLU přála, aby byl někdo zvolen, ale spíš aby byl někdo nezvolen...

Se zvolením nové hlavy státu přijde na pořad dne i hodnocení končícího prezidenta, jemuž mandát vyprší v březnu. Jak byste zhodnotila deset let s Milošem Zemanem?

Zaprvé – Miloš Zeman byl demokraticky zvolený prezident v rámci přímé volby občanů České republiky. A neměl jednoduchou pozici, protože nejrůznější skupiny mu šly nechutným způsobem po krku. Zcizení prezidentské standardy, trenýrky na Hradě, snaha zbavit ho prezidentských pravomocí v souvislosti s nemocí... Na sociálních sítích kolovaly výpady o mrtvole. A tak bych mohla pokračovat. Mainstreamem nebyl přijat, čímž byla jeho pozice od začátku ztížena.

Pokud jde o sliby, snažil se je plnit. Zůstával v kontaktu s občany, dokud mu to jeho zdravotní stav dovoloval. Byl to první prezident, který pravidelně navštěvoval kraje a na náměstích hovořil s lidmi. A jeho politika všech azimutů? Tu dělal a »po zásluze« byl ostrakizován. Samozřejmě, že na druhém funkčním období Miloše Zemana se podepsal jeho zdravotní stav, čímž byl ovlivněn výkon jeho funkce hlavně z hlediska počtu akcí, jež absolvoval.

Česká republika se zanedlouho dočká historicky čtvrtého prezidenta. Kdybyste z dosavadních tří hlav státu měla vybrat jedno jméno, jež byste stavěla nejvýše, které by to bylo?

Mám-li být upřímná, byl by to Miloš Zeman. Například Václav Klaus v rozporu se svým přesvědčením podepsal Lisabonskou smlouvu, kdežto Zeman v souladu se svými slovy, ať byl, jaký byl, vždy ctil výsledky voleb, ať lidé zvolili jakkoli. Respektoval to při sestavování vlády. Takže úctou k demokratickým principům a naplňováním toho, co prezident může, je pro mě na prvním místě jednoznačně Miloš Zeman. Abychom si rozuměli – jde mi o používání principů, ne o konkrétní postoje a názory.

Petr Kojzar

7 KOMENTÁŘE

PŘIDEJ KOMENTÁŘ
